

Stanovisko Accor Services ke způsobům věcné výplaty příspěvku na péči

Sněmovní tisk 659, novela zákona 108/2006 o sociálních službách.

Accor Services je největší poskytovatel systémů věcného plnění (poukázky) v oblasti hmotné nouze v ČR. V systému Ticket Service je zapojeno již přes 60 obcí ČR, s nimiž jsme prakticky v denním kontaktu. Jsme také jediným subjektem na trhu, který má praktické zkušenosti s řízením sociálních služeb pomocí telefonní registrace – systému, který se osvědčil ve Francii k řízení kontrole a úhrad sociálních služeb jejich poskytovatelům (fyzickým i právnickým osobám) a byl pilotně testován i v ČR.

Vítáme, že MPSV uvažuje o možnosti zavedení vázané (nepeněžní) výplaty příspěvku na péči. Takovéto způsoby jsou v Evropských zemích zcela běžné a **ČR je jediný stát EU, kde je PP vyplácen pouze hotovostně** (zdroj: VÚPSV). Návrh MPSV má ovšem tři zásadní nedostatky:

- **porušuje princip technologické neutrality:** centrálně zavádí konkrétní technologické řešení jedné soukromé společnosti a vylučuje soutěž mezi provozovateli různých systémů vázané výplaty benefitů;
- **je nadměrně centralistický:** neumožní obcím vybrat alternativní řešení, které by lépe odpovídalo konkrétním podmínkám v dané lokalitě, a je tak v rozporu s deklarovaným záměrem MPSV přenést odpovědnost za plánování a rozvoj sociální péče na úroveň samosprávy;
- **diskriminuje příjemce příspěvku na péči (PP)**, kteří žijí v oblastech se sníženou dostupností terénních sociálních služeb a objektivně nemohou příspěvek ve věcné formě využít.

Tzv. „poukázková koncepce“, která je prezentována jako alternativní návrh Unii zaměstnavatelských svazů, Národní radou zdravotně postižených a Svazem měst a obcí ČR, je ovšem bohužel **ještě horší řešení**, jelikož k hlavním nedostatkům návrhu MPSV navíc vytváří **riziko korupce při jednom národním tendru na provozovatele systému**.

Centrální řešení výplaty dávek formou poukázek je dražší, protože omezuje volnou soutěž poskytovatelů služeb a brání rozvoji technologických inovací. Navíc návrh tzv. „poukázkové koncepce“ je také napsán velmi nekvalitně, např. výplata příspěvku „v penězích“ je pojem, který zákon nezná.

Přestože je sama vydavatelem poukázek v sociální oblasti, společnost Accor Services CZ se od tohoto návrhu distancuje a navrhuje kompromisní řešení, které poskytne obcím ČR dostatečnou volnost, ale zároveň jistotu při výběru vhodného řešení pro zajištění věcné výplaty PP.

V příloze níže uvádíme **srovnání navrhovaných koncepcí** z hlediska přínosů a rizik pro plátce dávky, příjemce dávky a poskytovatele služeb zajištění věcné výplaty dávek.

ŘEŠENÍ: Modifikace bodu 11d návrhu MPSV (§18a)

Odstavec 1: navrhuje tři modifikace:

- Vypustit slovo „přímé“. Úhradu za sociální služby tak může provést jak obec přímo (využitím OK Systému), tak nepřímo (využitím alternativního systému jiného poskytovatele, např. poukázkami, nebo pomocí telefonní registrace služeb).
- Vložit slovo „prokazatelně“. Ponechat na konkrétní technologii, jak poskytnutí služby prokáže (např. u OK Systému podepsané formuláře, u poukázek poukázky samotné, u jiných systémů jiné způsoby).
- Doplnit bod c) který obcím umožní plnou úhradu příspěvku (v hotovosti) i osobám žijícím v oblastech se špatnou dostupností pečovatelských služeb. Platnost tohoto ustanovení lze v přechodných ustanoveních upravit na dobu určitou (např. do 2012)

(1) Osobě starší 18 let, která má nárok na příspěvek ve stupni I (lehká závislost) ve výši 2000 Kč, se vyplácí část tohoto příspěvku ve výši

a) 800 Kč způsobem uvedeným v § 18 odst. 3,

b) 1 200 Kč prostřednictvím ~~přímé~~ úhrady za sociální služby **prokazatelně** poskytnuté této osobě v kalendářním měsíci, za který příspěvek náleží, poskytovatelem sociálních služeb, který je zapsán v registru poskytovatelů sociálních služeb podle § 85 odst. 1.

c) jestliže příjemce příspěvku nemůže využít pro zajištění péče služby poskytovatele sociálních služeb, který je zapsán v registru poskytovatelů sociálních služeb podle § 85 odst. 1, plátce dávky může rozhodnout o výplatě celého příspěvku způsobem uvedeným v § 18 odst. 3.

Odstavec 2 a 3 ponechat ve stávajícím znění.

Odstavce 4-8 navrhuje vypustit.

Jedná se o nadměrnou reglementaci obcí a návrh v těchto bodech porušuje právní princip technologické neutrality. Návrh je očividně šit na míru stávajícímu informačnímu systému MPSV OK Dávky a znemožňuje být jen případné pilotní vyzkoušení alternativních systémů jiných poskytovatelů (možné narušení principů ochrany hospodářské soutěže), které mj. přinášejí následující výhody:

- vůbec nevyžadují odesílání a podepisování formulářů příjemcům služeb,
- umožňují zvolit i jinou než měsíční frekvenci výplat poskytovatelům (týdenní i denní),
- umožňují okamžitý přehled o vyčerpané části příspěvku např. přes telefon, internet, atp.

Postup při úhradě služeb uvedený v čl. 4-8 může být součástí metodického pokynu MPSV pro obce, které budou využívat systém OK Dávky. Stejně tak, bude-li MPSV vyžadovat od alternativních poskytovatelů data pro statistické sledování sítě služeb, může tuto jim tuto povinnost snadno udělit.

Porovnání navrhovaných variant věcné výplaty

Varianta	„OK systém“	„Poukázky“	„Kompromis“
Navrhovatel	MPSV	UZS+NRZP+SMOČR	Accor Services
Charakteristika	Všechny obce musí využívat jediný možný systém: OK Dávky	Všechny obce musí využívat jediný možný systém: poukázky	Obce mají možnost volby ale zároveň jistotu. Bud' to mohou používat „zdarma“ státní OK Dávky, anebo mohou využít alternativní systém věcné výplaty (poukázky, karty, telefonní registraci, atd.), pokud vyhovuje lépe.
Rizika	<p>Závislost obcí na jediném řešení, které nebylo v praxi otestováno, a bude implementováno ve velmi krátkém čase. Případné problémy se zaváděním systému dopadnou zcela na obce.</p> <p>Zvýšení administrativní činnosti obcí (zaslání potvrzení příjemcům dávky, kontrolu při proplácení služeb, informování příjemců dávek o výši čerpání věcné výplaty).</p> <p>Příjemci musí vyplnit a podepsat potvrzení (prostor pro manipulaci ze strany nepoctivých poskytovatelů).</p> <p>Příjemci žijící v odlehlých oblastech nebudou moci využít věcnou část příspěvku.</p> <p>Možné porušení principů hospodářské soutěže.</p>	<p>Závislost obcí na jediném řešení.</p> <p>Zamezení konkurenčnímu boji mezi poskytovateli různých systémů, ze kterého by profitovaly obce i příjemci dávek.</p> <p>Vysoké riziko korupce při „národním tendru“</p>	<p>Riziko závislosti eliminováno možností diverzifikace. Umožňuje vybrat vhodný prostředek výplaty v závislosti na situaci každé obce.</p> <p>Možnost modernějších a dokonalejších řešení, které jsou zároveň srozumitelnější pro klienty (např. „systém telefonické registrace“)</p> <p>Konkurenční prostředí vede k inovacím a zlepšování kvality služeb pro klienty (obce i příjemce dávek).</p> <p>Otevření systému i pro nová řešení např. malých českých technologických firem.</p> <p>Výše příspěvku zůstane stejná pro všechny příjemce.</p>
Kdo bude profitovat?	OK Systém	Vítěz „národního“ tendru na provozovatele systému poukázek.	Obce ČR a poskytovatelé, kteří nabídnou nejlepší služby
Reálná zkušenost navrhovatele s věcnou výplatou dávek	OK Systém: téměř žádná, poukázky v hmotné nouzi aplikace OK Nouze v praxi používané ve velmi malém objemu. Žádné zkušenosti v oblasti věcné výplaty PP.	Není známa, pravděpodobně žádná, nebo malá	60 obcí v ČR využívá věcnou výplatu dávek hmotné nouze v poukázkách Ticket Service. Accor Services provozuje alternativní systém pro věcnou výplatu PP založený na telefonní registraci služeb, úspěšně pilotně ozkoušen v Praze v roce 2008.